

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
310/2017	Fylkesrådet	29.09.2017
156/2017	Fylkestinget	09.10.2017
	Komite for næring	09.10.2017

Høring - Fiske med snurrevad med fartøy under 11 meter innenfor fjordlinjene og med fartøy under 15 meter i Henningsværboksen

Sammendrag

Det gjelder i dag et generelt forbud mot å fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene, men med enkelte unntak for fartøy under 11 meter. I denne høringssaken foreslår Nærings- og fiskeridepartementet å innføre et generelt unntak fra dette forbudet for fartøy under 11 meter, samt at fartøy under 15 meter skal kunne fiske i «Henningsværboksen» når den er åpen for skreifiske.

Fylkestinget kan støtte departementets forslag, men forutsetter at økt bruk av snurrevad i fisket innenfor fjordlinjene følges opp av en god og effektiv overvåking av lokale fiskebestander.

Bakgrunn

Som del av et kysttorskvern ble det i 2004 opprettet fjordlinjer nord for 62° N, med strenge reguleringer i torskefisket innenfor fjordlinjene. Fra 1. januar 2009 ble det innført et generelt forbud mot å fiske med snurrevad innenfor de samme fjordlinjene for å sikre at kystnære bestander høstes på en bærekraftig måte.

Forbudet mot å fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene ble i utgangspunktet begrunnet med hensynet til kysttorsken, men dagens fjordlinjeregulering har et videre formål. Det generelle snurrevadforbudet skal ikke bare verne kysttorsken, men også redusere faren for nedfisking av - eller bidra til å gjenoppbygge- andre lokale kystnære arter. Dette gjelder for eksempel flyndre, kveite, vanlig uer, breiflabb og steinbit, arter det fiskes på uten kvotebegrensning.

Ordningen med kysttorskvern har vært omdiskutert i Nordland, og da særlig hva gjelder det særskilte verneområde for kysttorsk ved Henningsvær, omtalt som «Henningsværboksen». Kysttorskvernet har ved flere anledninger blitt tatt opp til debatt og behandling både i fylkesrådet og fylkestinget, og i denne sammenheng kan nevnes: Uttalelse fra fylkesråd for næring i 2008 (08/18943). Behandling i fylkesrådet 2009 (09/32833). Oppfølging av svar til skriftlig spørsmål i fylkestinget 2011 i form av henvendelse til departementet (11/20488).

Enstemmig uttalelse fra fylkestinget november/desember 2009 videresendt departementet (09/35188).

Havforskningsinstituttet (HI), som faglig rådgiver og overvåker av fiskebestandene har ikke svart på denne konkrete høringssaken, men har likevel gitt generelle forvaltningsråd. Det ble i 2011 utarbeidet en gjenoppbyggingsplan for kysttorsken. HI's anbefalte reguleringsråd har de siste årene, herunder 2017, vært at gjenoppbyggingsplanen følges. Samme råd er også gitt for 2018.

HI's kommentar til regulering av kysttorsk pr. 13.06.2017 var som følger: «Kysttorsk nord for 62-graden er et kompleks av flere lokale og regionale komponenter/bestander. Det er en stor utfordring å identifisere og beskytte de komponenter som er i dårlig forfatning. Store fangster tidlig på året (før skrei-innsiget) ser ut til å ha gjentatt seg også i 2017. HI mener at uten tiltak for å redusere dette fisket, vil det være svært vanskelig å oppnå den reduksjonen i årsfangst som kreves i henhold til gjenoppbyggingsplanen».

Nordland Fylkes Fiskarlag behandlet saken i styremøte 28.09.17, og styret ser positivt på at også snurrevadfartøy nå kan få anledning til å fiske innenfor fjordlinjer.

Problemstilling

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har sendt på høring en sak om «Fiske med snurrevad med fartøy under 11 meter innenfor fjordlinjene og med fartøy under 15 meter i Henningsværboksen». Høringsfristen er satt til 6. oktober 2017, men Fylkeskommunen er innrømmet utsatt høringsfrist til 11. oktober.

Det gjelder i dag et *generelt forbud* mot å fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene, men med enkelte unntak for fartøy under 11 meter. I denne høringssaken foreslås å innføre et *generelt unntak* fra dette forbudet for fartøy under 11 meter samt at fartøy under 15 meter skal kunne fiske i Henningsværboksen når den er åpen for skreifiske.

Generell åpning for at fartøy under 11 meter skal kunne fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene

For fartøy under 11 meter gjelder det enkelte unntak fra forbudet mot å fiske med snurrevad, jf. forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) § 33 g:

«Det er forbudt å fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene angitt i vedlegg 4 til denne forskriften, med mindre det gjelder spesifikke unntak for fartøy under 11 meter største lengde i medhold av årlig forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N. Fartøy med største lengde under 11 meter kan likevel fiske etter flyndre og lysing fra og med 1. juni til og med 31. desember. Ved fiske etter flyndre skal maskevidden i fiskeposen være minst 170 mm.

Fartøy under 11 meter største lengde kan, uavhengig av forbudet i første ledd, fiske med snurrevad etter hyse innenfor fjordlinjene i perioden fra og med 1. juli til og med 30. september. Snurrevaden må ha innmontert artsseperasjonssystem i henhold til vedlegg 7. Maskevidden i den kvadratmaskede delen skal ikke overstige 200 mm. Maskevidden i

ledepanelene tilhørende systemet kan være mindre enn 130 mm. Underdelen skal være åpent i bakkant under fiske slik at torsk og annen bifangst fritt slippes ut. Det er tillatt å ha inntil 10 % bifangst av torsk i vekt i de enkelte fangster og ved landing dersom torskebifangsten kan avregnes fartøyets kvote eller ferskfiskordningen.»

Det foreslås å innføre et generelt unntak fra snurrevadforbudet for fartøy under 11 meter, dog på vilkår av redskapet (snurrevaden/nota og tilhørende tau) er under gitte størrelser. Det foreslås å bare åpne for et snurrevadfiske hvor fangsteffektiviteten ikke er større enn det som utgjøres av et tradisjonelt fartøy på 10-11 meter. Redskapsbegrensningen er derfor ment som et tilleggsvilkår til at fartøyet må være under 11 meter, bl.a. for å unngå tilpasninger med spesialbygde fartøy like under 11 meter med større fangstkapasitet.

Åpning for at fartøy under 15 meter skal kunne fiske med snurrevad i Henningsværboksen

I et særskilt verneområde for kysttorsk ved Henningsvær, omtalt som «Henningsværboksen», er det i første halvår i utgangspunktet bare tillatt å fiske med fartøy under 11 meter, med andre konvensjonell redskap enn snurrevad. Fiskeridirektoratet kan periodevis fastsette unntak fra dette forbudet når det gjennom prøvetaking er dokumentert store konsentrasjoner av skrei i området.

I forskrift 21. desember 2016 nr. 1826 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N i 2017 lyder § 31 tredje ledd som følger:

«Det særskilte vernede området ved Henningsvær, som er angitt i vedlegg til forskriften, er stengt fra og med 1. januar til og med 30. juni for fartøy med største lengde over 11 meter. Fiskeridirektoratet kan justere områdets utstrekning dersom dette er nødvendig for å verne kysttorsk utenfor grensen. Fiskeridirektoratet kan gjøre unntak fra forbudet for fartøy med største lengde 11 meter eller større som fisker med andre konvensjonelle redskap enn snurrevad, dersom det anses å være tilstrekkelig store konsentrasjoner av skrei i området. Dersom det gjøres slikt unntak, skal det for fartøy under 11 meter største lengde i dette området gjelde unntak fra forbudet mot å fiske med snurrevad, jf. Forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 33g. Fiskeridirektoratet kan bestemme at unntak etter tredje punktum kun skal gjelde fartøy med største lengde under 15 meter. Områdets ytre grense er fjordlinjer hele året».

I perioder med store konsentrasjoner av skrei har det normalt blitt åpnet for at fartøy opp til 15 meter kan fiske i området, med andre konvensjonelle redskaper enn snurrevad. Gjennom forskriftsendring er det nå åpnet for at i perioder med slikt unntak skal det også være tillatt for fartøy under 11 meter å fiske med snurrevad i området, som beskrevet ovenfor.

Departementet foreslår i denne høringssaken å åpne for at fartøy opp til 15 meter skal kunne fiske med snurrevad i Henningsværboksen i perioder av året hvor området åpnes for skreifiske. Det forutsettes likevel begrensninger i redskapsbruk i forhold til størrelse på snurrevadens ulike bestanddeler.

Departementets vurderinger

De foreslåtte endringene er ment å bedre driftsmulighetene for de minste fartøyene, herunder tilrettelegge for at denne fartøygruppen kan fiske for levendelagring. Små fartøy som drifter

med snurrevad blir mindre værutsatt ved å eventuelt tillate fiske med slikt redskap i kystnære farvann, innenfor fjordlinjene. Det legges til grunn at slikt kystnært fiske med små fartøy og liten snurrevad ikke vil vanskeliggjøre gjenoppbygging av bestander, og heller ikke utgjøre særlig risiko for utfisking av lokale bestander. Bestandsutviklingen må likevel overvåkes og følges opp med forvaltningstiltak ved eventuelt behov.

Departementet mener forslaget om å tillate periodevis fiske i Henningsværboksen med snurrevad for fartøy opp til 15 meter, må ses i lys av at et eventuelt økt fiskepress som følge av forslaget vil være rettet direkte mot et fiske etter skrei, og dermed i liten grad etter lokale fiskebestander.

Vurderinger

Fylkeskommunens tidligere tilkjennegitte synspunkter tilknyttet kysttorskvernet har alle hatt til felles en kritisk holdning til ordningen slik den var blitt utformet. Ikke minst ble det stilt spørsmål ved hvorfor reguleringsregimet i «Henningsværboksen» var strengere enn det som gjaldt innenfor fjordlinjene for øvrig. I et så fiskeriavhengig samfunn som Lofoten generelt, og i denne sammenheng Øst-Lofoten spesielt, mente en fra fylkeskommunens side at det strenge reguleringsregimet ved Henningsvær måtte kunne dokumenteres og forsvares i langt sterkere grad enn hva tilfellet var. Eksempelvis ble det etterlyst dokumentasjon på virkningen av reguleringene. Når innsiget av skrei skjer om vinteren og tidlig vår kan skreien langt på vei overskygge eventuelt lokale fiskearter i Henningsværboksen.

Fylkesrådet er tilfreds med at fartøystørrelsen for fiske i Henningsværboksen med konvensjonelle redskaper, unntatt snurrevad, etter hvert har økt fra 11 til 15 meter i perioder hvor mye skrei er tilstede og at det forholdsvis nylig også er åpnet for fiske med snurrevad for fartøy opp til 11 meter. Fylkesrådet vil støtte departementets forslag om at snurrevadfiske her skal kunne tillates for fartøy inntil 15 meter med gitte begrensninger i redskapsbruk i forhold til størrelse på snurrevadens ulike bestanddeler.

For fiske innenfor fjordlinjene er hovedregelen at fartøy under 15 meter skal kunne delta i fisket. Det er imidlertid etablert unntak fra hovedregelen i enkelte områder for fartøy opp til 21 meter i notfisket etter sild, og for fartøy opp til 28 meter i notfisket etter makrell. Spesielle unntak gjelder også fiske med snurrevad for fartøy inntil 11 meter. Når det gjelder fiske med snurrevad for denne flåtegruppen foreslår departementet at et generelle forbud erstattes av et generelt unntak. Fylkesrådet kan støtte dette forslaget som da sammen med ovennevnte vil innebære at det normalt vil være tillatt å fiske med snurrevad fra fartøy inntil 15 meter i Henningsværboksen ved tilstedeværelse av mye skrei og med snurrevad fra fartøy inntil 11 meter innenfor øvrige fjordlinjer. Dette forutsatt gitte begrensninger i redskapsbruken.

For fiske og oppbevaring av levende fisk er snurrevad et egnet redskap. Levende lagring av fisk har økt i omfang de senere år og aktører i Lofoten/Vesterålen er blant de fremste eksponentene i landet på dette området. Lettere adgang til bruk av snurrevad vil forbedre driftsbetingelsene for de mindre fartøyene og gi større tilgang på levende fisk.

I kvotesammenheng skilles det ikke mellom de ulike variantene av torsk som lokale/regionale bestander og skrei. Derfor det spesielle kysttorskvernet som bl.a. skal bidra til størst mulig andel av skrei i fangstene (skreibestanden er i god forfatning). Men det er også andre regler som skal bidra til dette: Generelt må fartøy over 21 meter fiske utenfor grunnlinja, og fartøy

mellom 15 til 21 meter utenfor grensene til fjordlinjene.

Henningsværboksen skal ikke åpnes for fiske før andelen skrei når et høyt nivå. HI's kommentarer om store fangster tidlig på året før skrei-innsiget, er bekymringsfulle. Dette tilsier at kontrollmyndighetene må være mer påpasselig med å sjekke at nivået på skreiandelen er stor nok før fiske tillates.

Snurrevad er et meget effektivt fiskeredskap som i prinsippet kan gjøre betydelige innhugg i lokale bestander. Dersom endringsforslagene gjennomføres blir det derfor viktig å følge utviklingen i de lokale fiskebestandene gjennom en god og effektiv bestandsovervåking og å påse at gjenoppbyggingsplanen for kysttorsk følges.

Konsekvenser for Nordland fylkeskommune

Denne saken har ingen kjente konsekvenser for Nordland fylkeskommune.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkestinget støtter Nærings- og fiskeridepartementets forslag om å innføre et generelt unntak fra forbudet mot å fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene for fartøy under 11 meter.
2. Fylkestinget er skeptisk til departementets forslag om at fartøy under 15 meter skal kunne fiske med snurrevad i «Henningsværboksen» når den er åpen for skreifiske. Dette fordi det har vist seg at fisket starter for tidlig, før andelen skrei i torskbestandene er stor nok. Fylkestinget vil i denne sammenheng vise til føre-var prinsippet og er opptatt av at gjenoppbyggingsplanen for kysttorsk følges.
3. Fylkestinget viser til at snurrevad er et meget effektivt fiskeredskap som i prinsippet kan gjøre betydelige innhugg i lokale bestander. Fylkestinget forutsetter derfor at økt bruk av snurrevad i fisket innenfor fjordlinjene følges opp av en god og effektiv overvåking av lokale fiskebestander.

Bodø den 29.09.2017

Tomas Norvoll
fylkesrådsleder
sign

Ingelin Noresjø
fylkesråd for næring
sign

29.09.2017 Fylkesrådet

Votering i Fylkesrådet

Innstilling fra Fylkesrådet

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt

09.10.2017 Fylkestinget

Innstillinga fra komite for næring ble lagt fram av saksordfører Allan Ellingsen, Frp:

1. Fylkestinget støtter Nærings- og fiskeridepartementets forslag om å innføre et generelt unntak fra forbudet mot å fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene for fartøy under 11 meter.
2. Fylkestinget er skeptisk til departementets forslag om at fartøy under 15 meter skal kunne fiske med snurrevad i «Henningsværboksen» når den er åpen for skreifiske. Dette fordi det har vist seg at fisket starter for tidlig, før andelen skrei i torskebestandene er stor nok. Fylkestinget vil i denne sammenheng vise til føre-var prinsippet og er opptatt av at gjenoppbyggingsplanen for kysttorsk følges.
3. Fylkestinget viser til at snurrevad er et meget effektivt fiskeredskap som i prinsippet kan gjøre betydelige innhugg i lokale bestander. Fylkestinget forutsetter derfor at økt bruk av snurrevad i fisket innenfor fjordlinjene følges opp av en god og effektiv overvåking av lokale fiskebestander.

Ingeborg Steinholdt, Rødt, fremmet Rødts helhetlig forslag:

1. Fylkestinget støtter Nærings- og fiskeridepartementets forslag om å innføre et generelt unntak fra forbudet mot å fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene for fartøy under 11 meter, under forutsetning om at man avgrenser unntaket til å gjelde liten snurrevad.
2. Fylkestinget er mot departementets forslag om at fartøy under 15 meter skal kunne fiske med snurrevad i «Henningsværboksen» når den er åpen for skreifiske. Dette fordi det har vist seg at fisket starter for tidlig, før andelen skrei i torskebestandene er stor nok. Henningsværboksen er et særlig vernetiltak for å sikre gyting og bærekraftige bestander av blant annet kysttorsk. og fylkestinget vil i denne sammenheng vise til føre-var prinsippet og er opptatt av at gjenoppbyggingsplanen for kysttorsk følges.
3. Fylkestinget viser til at snurrevad er et meget effektivt fiskeredskap som i prinsippet kan gjøre betydelige innhugg i lokale bestander. Fylkestinget forutsetter derfor at økt bruk av snurrevad i fisket innenfor fjordlinjene følges opp av en god og effektiv overvåking av lokale fiskebestander.

Votering i plenum

Rødts forslag fikk 3 stemmer og falt (2R og 1MDG).

Komiteinnstillinga punktene 1 og 3 vedtatt mot 3 stemmer (2R og 1MDG).

Komiteinnstillinga punkt 2 vedtatt mot 8 stemmer (5Frp, 2R og 1MDG).

FT 156/2017

Vedtak

1. Fylkestinget støtter Nærings- og fiskeridepartementets forslag om å innføre et generelt unntak fra forbudet mot å fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene for fartøy under 11 meter.

2. Fylkestinget er skeptisk til departementets forslag om at fartøy under 15 meter skal kunne fiske med snurrevad i «Henningsværboksen» når den er åpen for skreifiske. Dette fordi det har vist seg at fisket starter for tidlig, før andelen skrei i torskebestandene er stor nok. Fylkestinget vil i denne sammenheng vise til føre-var prinsippet og er opptatt av at gjenoppbyggingsplanen for kysttorsk følges.
3. Fylkestinget viser til at snurrevad er et meget effektivt fiskeredskap som i prinsippet kan gjøre betydelige innhugg i lokale bestander. Fylkestinget forutsetter derfor at økt bruk av snurrevad i fisket innenfor fjordlinjene følges opp av en god og effektiv overvåking av lokale fiskebestander.